

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس

و نحوه ارزشیابی برنامه

دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری

مصوب بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۳/۹/۷

مشخصات دوره

نام رشته: بهداشت باروری

دوره: دکتری تخصصی (Ph.D.)

طول دوره: منطبق با آیین‌نامه دوره دکترای تخصصی (Ph.D.) این دوره شامل دو مرحله است:

۱- مرحله آموزشی

۲- مرحله پژوهشی

مرحله آموزشی:

در این مرحله کلیه واحدهای آموزشی که مشتمل بر ۲۰ واحد اختصاصی اجباری و ۶ واحد اختصاصی اختیاری از جدول دروس اختیاری می‌باشد، گذرانده می‌شود.

مرحله پژوهشی:

مرحله پژوهشی پس از قبولی داوطلب در امتحان جامع آغاز شده و با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می‌پذیرد. دانشجو می‌تواند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی را در مرحله آموزشی آغاز نماید ولی ثبت نام رسمی برای رساله منوط به موفقیت او در امتحان جامع است سایر مقررات طبق مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشد. تعداد واحد مرحله پژوهشی ۲۴ واحد است.

واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای دوره دکترای تخصصی (Ph.D.) رشته بهداشت باروری ۵۰ واحد

به شرح زیر است.

۲۰ واحد	دروس اختصاصی اجباری
۶ واحد	دروس اختصاصی اختیاری
۲۴ واحد	پایان نامه

جدول الف- دروس کمبود یا جیرانی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری

کد	عنوان درسی	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱.	زبان تخصصی	۳	۳۴	۳۴	۶۸
۲.	کامپیوتر	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۳.	سیستم‌های اطلاع رسانی پزشکی	۱	۹	۱۷	۲۶
۴.	روشهای نوین تدریس و تدریس بالینی	۲	۱۷	۳۴	۵۱
۵.	سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	۱	۱۷		۱۷
۶.	طراحی و ارزشیابی سیستم آموزشی	۲	۳۴		۳۴
۷.	ابعاد فرهنگی اجتماعی و جامعه شناسی در بهداشت	۲	۳۴		۳۴
۸.	روشهای نوین و ارزشیابی خدمات تنظیم خانواده	۱	۱۷		۱۷
	جمع	۱۴	۱۷۹	۱۱۹	۲۹۸

دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه، تمامی یا تعدادی از دروس جدول فوق را بگذراند.

جدول ب - دروس اختصاصی اجباری دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری

کد	عنوان درسی	تعداد واحد		ساعت		پیشنیاز
		نظری	عملی	نظری	عملی	
۹	ابعاد جمعیتی بهداشت باروری	۲		۳۴		
۱۰	رشد و تکامل جسمی، روانی و اجتماعی	۲		۳۴		
۱۱	ابعاد حقوقی بهداشت باروری	۲		۳۴		
۱۲	تغذیه و بهداشت باروری	۲		۳۴		۱۰
۱۳	توانمند سازی زنان و نقش آنها در توسعه	۲		۳۴		
۱۴	اپیدمیولوژی خانواده و جامعه	۲		۳۴		۰۹
۱۵	بیماریهای نوپدید / بیماریهای مقاربتی، سرطانها یا تسگی و سالمندی	۲		۳۴		
۱۶	سیاستگذاری، اصلاح و بهینه سازی سیستم ها و برنامه‌های بهداشتی مادر و کودک	۲		۳۴		
۱۷	برنامه‌ریزی، ارزشیابی و مدیریت در بهداشت مادر و کودک و باروری	۱/۵	۰/۵	۲۵	۱۷	
۱۸	تکنیک های پیشرفته در باروری و ناباروری	۱/۵	۰/۵	۲۵	۱۷	
	جمع	۱۹	۱	۳۲۲	۳۴	

دروس اختصاصی ۲۰ واحد است که دانشجوی موظف است تمامی ۲۰ واحد را انتخاب و با موفقیت بگذراند.

جدول ج- واحدهای اختصاصی اختیاری دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری

کد	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد	ساعت
۱۹	مقایسه سیستم شبکه‌های بهداشتی درمانی کشور با دیگر کشورها	۲	نظری	۳۴
۲۰	سیاست‌گذاریهای کشور در امور بهداشتی و درمانی و امور آموزشی مربوط	۲	"	"
۲۱	بررسی مقایسه‌ای نظامهای آموزشی و خدماتی مامایی و بهداشت باروری	۲	"	"
۲۲	طراحی و برنامه‌ریزی کامپیوتری در موضوعات و امور بهداشتی درمانی	۲	"	"
۲۳	فیزیولوژی	۲	"	"
۲۴	ایمونولوژی	۲	"	"
۲۵	ژنتیک	۲	"	"
۲۶	اپیدمیولوژی	۲	"	"
۲۷	تغذیه	۲	"	"
۲۸	اقتصاد سیاسی بهداشت	۲	"	"
۲۹	سمینار مطالعات مستقل در موضوعات بهداشتی	۲	"	"
	جمع	۲۲		

واحدهای اختیاری: تعداد کل واحدهای اختیاری پیش بینی شده ۲۲ واحد است که باید دانشجو ۶ واحد آنرا با هماهنگی استاد راهنما و گروه آموزشی مربوط و ترجیحاً متناسب با موضوع پایان‌نامه انتخاب و بگذراند .

فصل سوم

مشخصات دروس دورهٔ دکتری تخصصی (Ph.D.)

رشته بهداشت باروری

(زبان تخصصی)

کد: ۰۱

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: —

هدف کلی درس:

الف - آشنا ساختن دانشجویان با متون و منابع علمی و لغات و اصطلاحات مورد نیاز مامایی، بهداشت باروری و علوم پایه مربوط.

ب - توانایی درک و فهم و بهره‌گیری از کتب و مجلات علمی - تحقیقی در رابطه با مامایی و بیماریهای زنان و زایمان، بهداشت باروری و علوم پایه مربوطه به منظور ارتقاء سطح دانش حرفه ای.

شرح درس: در این درس دانشجویان با متون و منابع علمی و لغات و اصطلاحات آشنا شده و توانایی بهره‌گیری از منابع علمی و تحقیقاتی تخصصی را بدست می‌آورد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

- مقدمه‌ای بر اختصارات پزشکی متداول - پسوند ها و پیشوندهای مصطلح در پزشکی
- استفاده صحیح از فرهنگ لغات، خواندن متون علمی مربوط به بهداشت باروری، مامایی و زنان و علوم پایه نظیر فیزیولوژی با سرعتی مناسب و درک مفاهیم و مبانی، نوشتن صحیح لغات و اصطلاحات پزشکی و علمی
- ترجمه و خلاصه نویسی متون علمی بهداشت باروری، مامایی و زنان و علوم پایه
- توانایی نوشتن متون تخصصی انگلیسی (در حد نوشتن مقاله و خلاصه پایان نامه)
- ارائه شفاهی مقاله به زبان انگلیسی
- استفاده از لابراتور زبان برای ارتقاء مهارتهای شنیدن و صحبت کردن

منابع اصلی درس (References):

- کتب و نرم افزارهای آموزشی معتبر در نگارش و ترجمه انگلیسی
- متون تخصصی مرتبط با رشته، فرهنگ لغات

شیوه ارزشیابی دانشجویان: ۳۰٪ نمره تهیه مقاله - ۲۰٪ نمره ترجمه مقاله - ۵۰٪ نمره ارائه مقاله به زبان انگلیسی

(کامپیوتر)

کد: ۰۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی و کسب توان کاربری برنامه‌های کامپیوتری مورد استفاده در تحقیقات پزشکی و بهداشت

شرح درس: در این درس دانشجویان با کاربرد کامپیوتر و نرم افزارهای مرتبط آشنا شده و چگونگی بکارگیری آن در تحقیقات پزشکی و بهداشت باروری را خواهند آموخت.

رتوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

- ۱- کلیات و آشنایی با کامپیوتر
- ۲- آشنایی با Microsoft word
- ۳- آشنایی با Windows
- ۴- آشنایی با Epi - info 6
- ۵- آشنایی با SPSS
- ۶- آشنایی با نرم افزارهای بانکهای اطلاعاتی نظیر Fox Pro , Excel Access , Database.
- ۷- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی پزشکی نظیر Internet , Medline و غیره.

منابع اصلی درس (References):

- کتب و نرم افزارهای آموزشی مورد تایید میکروسافت
- جزوات آموزشی که توسط مدرسین تهیه و ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی دانشجویان: ۵۰ درصد نمره تئوری و ۵۰ درصد نمره عملی

(سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی)

کد: ۰۳

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: ۵/۵ واحد نظری - ۵/۵ واحد عملی

پیشنیاز: _____

هدف کلی درس:

دانشجو باید در پایان این درس بتواند اجزاء مختلف یک رایانه شخصی را بشناسد و عملکرد هر یک را بداند، با سیستم عامل ویندوز آشنا شده، بتواند آن را نصب و رفع ایراد بکند و کار با برنامه‌های کاربردی مهم آن را فرا گیرد. همچنین توانائی استفاده از الگوهای کتابخانه‌ای و روشهای مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد و با سرویسهای کتابخانه‌های دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود از جمله اهداف دیگر این درس آشنائی با مرورگرهای معروف اینترنت بوده به طوری که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کار کند و با سایتهای معروف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود. در نهایت دانشجو باید توانائی ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی جهت ارسال و دریافت نامه و فایل را داشته باشد.

رتوس مطالب: (۲۶ ساعت)

• آشنائی با رایانه شخصی

۱- شناخت اجزاء مختلف سخت افزاری رایانه شخصی و لوازم جانبی

۲- کارکرد و اهمیت هر یک از اجزاء سخت افزاری و لوازم جانبی

• آشنائی و راه‌اندازی سیستم عامل ویندوز:

۱- آشنائی با تاریخچه‌ای از سیستم‌های عامل پیشرفته خصوصاً ویندوز

۲- قابلیت و ویژگیهای سیستم عامل ویندوز

۳- نحوه نصب و راه‌اندازی سیستم عامل ویندوز و نحوه تنظیمات مربوطه

۴- نحوه استفاده از (Help) ویندوز

۵- آشنائی با برنامه‌های کاربردی مهم ویندوز

• آشنائی با بانکهای اطلاعات مهم و نرم افزارهای علمی کاربردی رشته تحصیلی:

۱- معرفی مفاهیم و ترمینولوژی اطلاع‌رسانی

۲- آشنائی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها

۳- آشنائی با بانکهای اطلاعاتی نظیر Biological Abstract , Embase , Medline ... و نحوه جستجو در آنها

۴- آشنائی با مجلات الکترونیکی Full Text موجود بر روی لوح فشرده و روشهای جستجو در آنها

• آشنائی با اینترنت:

۱- آشنائی با شبکه‌های اطلاع‌رسانی (BBS و اینترنت و ...).

۲- آشنائی با مرورگرهای مهم اینترنت و فراگیری ابعاد مختلف آنها.

۳- فراگیری نحوه تنظیمات مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه.

۴- نحوه کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم

۵- آشنائی با Site های معروف و مهم رشته تحصیلی

منابع اصلی درس:

- کتب و نرم افزارهای آموزشی مورد تایید میکروسافت .

- جزوات آموزشی که توسط مدرسین تهیه و ارائه می‌شود .

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد نمره تئوری و ۵۰ درصد نمره عملی

روشهای نوین تدریس و تدریس بالینی

تعداد واحد: ۲ واحد

کد: ۰۴

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: -

هدف کلی:

توانایی دانشجویان در بکارگیری روشهای نوین تدریس به ویژه تدریس بالینی متناسب با انواع اهداف آموزشی.

شرح درس: در این درس دانشجو با روشهای نوین تدریس و نحوه بکارگیری آن آشنا می‌شوند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

روشهای نوین تدریس:

- مروری بر اهداف آموزشی در حیطه‌های شناختی، عاطفی و روان حرکتی
- مروری بر شیوه‌های مختلف تدریس با توجه به استراتژی‌های معلم محور و دانشجو محور، سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، شبیه سازی، گردش علمی، آموزش برنامه‌ای، کارگاه آموزشی و غیره.
- مروری بر انتخاب رسانه‌های آموزشی مناسب و روش استفاده از آنها
- الگوهای مختلف تدریس و مناسب بودن آنها برای موقعیت‌های مختلف آموزشی
- الگوهای مبتنی بر حل مساله و مراحل اجرای آن (PBL)
- انواع الگوهای مبتنی بر حل مساله / یادگیری مبتنی بر حل مساله
- روش طلبگی
- آموزش از راه دور
- آموزش مداوم

تدریس و سنجش در بالین:

- تبخّر بالینی، ویژگیهای فرد بالینی، رفتارها و گرایشها و مهارتهای بین فردی، مهارتهای علمی و فنی و تواناییهای ذهنی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری

رشته: بهداشت باروری

دوره: دکتری تخصصی (Ph.D)

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در بیست و هفتمین جلسه مورخ ۸۳/۹/۷ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل، دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۳/۹/۷ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی و برنامه درسی، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی برنامه دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

- ابعاد آموزش موثر و مطلوب، خصوصیات مطلوب مدرس، اصلاح آموزش در بخش، آموزش سرپایی، نحوه تدریس بالینی، حل مسائل بالینی و روشهای دیگر آموزش بالینی
- روشهای ارزشیابی بالینی، ارزیابی نظرات، ارزشیابی از طریق مشاهده، ارزشیابی نتایج آموزشی
- اصول ارزشیابی، گزینش روش ارزشیابی، پایایی اعتبار امکانپذیری، روشهای متداول و مقایسه روشهای ارزشیابی

منابع اصلی درس (References)

1) Instructing and evaluating in higher education, Ron J. McBeath, Educational technology Publicatin (1992)

2) Online materials & related journal articles

- ۳- نیوبل دیوید : کاتن روبرت: روشهای نوین در آموزش پزشکی و علوم وابسته:
ترجمه سید محسن محمودی: دفتر آموزش مداوم وزارت بهداشت.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

۵۰ درصد تهیه مقاله و کار گروهی، ۵۰ درصد با نظر استاد

(سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی)

کد: ۰۵

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف:

توانایی دانشجویان در تدوین روش، تهیه ابزار و کاربرد آن در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی فراگیران

شرح درس:

در این درس دانشجو با شیوه‌های مختلف آزمون و کاربرد آن آشنا می‌شوند.

رتوس مطالب: (۱۷ ساعت)

- مفاهیم ارزشیابی برنامه درسی و اهمیت آن
- تعاریف اندازه‌گیری و آزمون و ارزشیابی در آموزش
- مروری بر شیوه‌های مختلف آزمون با تأکید بر موارد کاربرد در ارزشیابی دانش، نگرش و مهارت عملی

- آزمونهای شفاهی
- آزمونهای انشایی
- آزمونهای عینی
- آزمونهای عملکرد نظیر OSCE و OSFEE
- رابطه آزمون با اهداف آموزشی
- انواع آزمونها: تکوینی، تشخیصی، نهایی - معلم ساخته و استاندارد - استعداد و پیشرفت تحصیلی
- ارزشیابی آزمونها: روایی، پایایی، عینیت، عملی بودن
- تجزیه و تحلیل سوالات آزمون: شاخص‌های دشواری و تمیز سوال و تجزیه و تحلیل گزینه‌ها

منابع اصلی درس (References):

- ۱- سیف علی اکبر، روشهای اندازه‌گیری و ارزشیابی، نشر دوران، فصلهای اول و چهارم و پنجم

۲- خوئی نژاد، غلامرضا، برنامه‌ریزی درسی برای تدریس و یادگیری بهتر انتشارات استان قدس رضوی

۳- پاشا شریفی: حسن: اصول روان سنجی و روان آزمایی: انتشارات رشد.

4- Murphy, K.R&David shofer,ch.o.Psychological testing. Lasl edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- ارزیابی تکالیف انفرادی

- تهیه مقالات مرتبط

(طراحی و ارزشیابی سیستم آموزشی)

کد: ۰۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف:

- ۱- توانایی دانشجویان در امر طراحی آموزشی و برنامه درسی برای یک دوره آموزشی در یک مقطع تحصیلی، یک دوره بازآموزی با یک کارگاه آموزشی
- ۲- توانایی دانشجویان در طراحی و اجرای طرح‌های ارزشیابی نظام آموزشی

شرح درس: در این درس دانشجو با نحوه طراحی و ارزشیابی سیستمهای آموزشی و کاربرد آن آشنا می شوند.

رنوس مطالب: (۳۴ ساعت)

الف - طراحی آموزشی

- تعریف طراحی آموزشی و برنامه ریزی درسی
- تعیین نیازهای آموزشی
- تعیین اهداف آموزشی
- انتخاب محتوای آموزشی
- راهبردهای تدریس - راهبردهای یادگیری
- تهیه مواد آموزشی و سازماندهی آنها
- تعیین منابع و نیروی انسانی مورد نیاز، تجهیزات و تسهیلات، منابع مالی و

آموزشی

- تعیین روش ارزشیابی برنامه آموزشی و اجزای آن
- بازنگری برنامه

ب- ارزشیابی سیستم آموزشی و اجزای آن

- تعریف نظام آموزشی
- تعریف برنامه ریزی آموزشی و محدود آن (مرور)

- ساختار سازمانی برنامه‌های آموزشی
- تعریف ارزشیابی
- انواع مدل‌های ارزشیابی
- زمینه‌های ارزشیابی عوامل درونی نظام آموزشی
- زمینه‌های ارزشیابی عوامل بیرونی نظام آموزشی
- ابزار ارزشیابی
- ارتباط بین نظام آموزشی و جامعه
- هدف‌های نظام آموزشی
- ارزشیابی برنامه
- کارآیی درونی نظام
- کارآیی بیرونی نظام
- نیروی انسانی، منابع آموزشی، منابع مالی، کارکنان، تجهیزات، تجزیه و تحلیل وضعیت کارکنان و امکانات در نظام آموزشی و تجزیه و تحلیل مالی

منابع اصلی درس (References):

۱-ولف ریچارد: ارزشیابی آموزشی: ترجمه کیامنش: علیرضا

1. Stufflebeam, D.L. The CIPP model for program evaluation. In G.F. Madaus
2. Scriven, M.E. The methodology of evaluation. Chicago: Rand McNally.
3. Stufflebeam, D.L. Program evaluations meta evaluation checklist
4. Stake, R.E. The countenance of education evaluation. Teacher college Record, 68, 523-540.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- تدوین ارزشیابی دو برنامه آموزشی
- تهیه مقالات مرتبط ترجیحاً از مجلات Academic Medicine, Medical Education for Health و Education Medical Teacher
- تهیه پروپوزال ارزشیابی برای دو برنامه آموزشی

(ابعاد فرهنگی - اجتماعی و جامعه شناسی در بهداشت)

کد: ۰۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف:

آشنایی با ابعاد فرهنگی و جامعه شناسی در بهداشت و بهداشت باروری

شرح درس: در این درس دانشجویان با ابعاد فرهنگی - اجتماعی و جامعه شناسی در بهداشت و بهداشت باروری و توسعه آشنا می شوند.

رتوس مطالب: (۳۴ ساعت)

الف - ابعاد فرهنگی - اجتماعی و جامعه شناسی بهداشت

- ارتباط عوامل فرهنگی و اجتماعی و تشریح سهم مردم شناسی (آنتروپولوژی) پزشکی و مفاهیم و روشهای آن در بهداشت عمومی
- چهار چوب مفهومی فرهنگی - اجتماعی برای تجزیه و تحلیل بهداشت
- رفتار جستجو کننده بهداشت (health - seeking)
- آموزش بهداشت عمومی
- راهکارهای آنتروپولوژیک در مسائل و مشکلات بهداشتی نظیر بیماریها
- اجرای راهکارهای اپیدمیولوژیک و بیولوژیک

ب - ابعاد فرهنگی - اجتماعی و جامعه شناسی بهداشت باروری

- مفهوم آنتروپولوژی در درک بهداشت و باروری در زمینه های فرهنگی - اجتماعی شامل :
- سمبولیسم بدن (body symbolism)
- پلورالیسم پزشکی (medical pluralism)
- باروری و قاعدگی
- نکات فرهنگی بهداشت باروری و تنظیم خانواده
- پزشکی شدن (medicalization) بارداری و زایمان
- نابرابری جنسی و رفتار دموگرافیک
- شیردهی از پستان و تغذیه کودکان و رشد آنها

ج- ارتباط بهداشت با مسائل فرهنگی و اجتماعی و جامعه شناسی و توسعه

- توسعه تاریخی و اجرای سیاستهای جمعیتی و بهداشتی با تاکید بر ریشه‌ها و تاریخچه سیاست جمعیتی و بهداشتی، اخلاق و قانون (حقوق بشر)، امنیت، جنسیت، بهداشت باروری و منابع و اجرا

منابع اصلی درس (References):

- جامعه شناسی سازمانها و توان سازمانی؛ دکتر محمد رسول گلشنی قومنی، نشر دوران ۱۳۷۹.
- مبانی جامعه شناسی: دکتر امان... خزائی مقدم انتشارات ابجد ۱۳۸۱.
- نظریه‌های جامعه شناسی: دکتر غلامعباس توسلی: انتشارات سمت.

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

(روشهای نوین و ارزشیابی خدمات تنظیم خانواده)

کد: ۰۸

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیشیناز: —

هدف:

مطالعه در زمینه روشهای نوین تنظیم خانواده و سیر تحولی آن و بررسی کارآیی برنامه های تنظیم خانواده

شرح درس: در این درس دانشجو با روشهای نوین پیشگیری از بارداری در مردان و زنان و نقش آموزش و مشاوره و نحوه کاربرد آن آشنا می شوند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

- مروری بر تاریخچه و فیزیولوژی باروری در مردان و زنان / مروری بر روشهای هورمونی - مکانیکی و شیمیائی / روشهای مردانه و زنانه و سقط جنینی به ویژه به لحاظ نحوه اثر و علل عوارض حاصله در هر روش
- روشهای ضد بارداری ایمنولوژیک Immunocontraception در مردان و زنان
- ارائه خدمات پیشگیری از بارداری در مردان و زنان
- نقش آموزش و مشاوره در مردان و زنان
- افزایش کیفیت خدمات تنظیم خانواده و عوامل موثر بر این امر
- ارزشیابی برنامه‌های تنظیم خانواده

منابع اصلی درس (References):

- اصول و کلیات خدمات بهداشتی: دکتر حسین شجاعی تهرانی.
- درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی: دکتر حسین شجاعی تهرانی.
- Text Book of Williams Obstetrics, Last edition
- Clinical Gynecologic Endocrinology & Infertility, Leon Speroff, Last edition

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر است

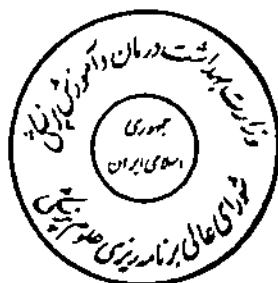
(ابعاد جمعیتی بهداشت باروری)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

کد: ۰۹

هدف کلی درس:

الف - شناخت مفاهیم و اصول سیاست گذاری و اجرای برنامه‌های جمعیت و توسعه و تشخیص چگونگی کاربرد اصول در رابطه با راهکارهای عملی برنامه‌ریزی جمعیتی
ب - شناخت کامل مفاهیم و اصول مربوط به جمعیت و سلامت بویژه مسائل مربوط به کشورهای در حال توسعه

شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم و اصول سیاست گذاری آشنا شده و نحوه اجرای برنامه‌های جمعیت و توسعه خصوصاً در رابطه با کشورهای در حال توسعه را خواهد آموخت.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- الف - مقدمه ای بر جمعیت شناسی، نظریه‌های اسلامی و جمعیتی
- تعاریف در جمعیت شناسی: تعریف جمعیت، تعریف جمعیت شناسی، سرگذشت طبیعی جمعیت، سرگذشت فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی جمعیت
- موضوع، سابقه و شعبات جمعیت شناسی، نظریه‌های جمعیت شناسی، مطالعات جمعیت شناسی، جمعیت شناسی اقتصادی اجتماعی، توصیفی، ریاضی
- مطالعه ساختمان و حرکات جمعیت
- مفاهیم و شاخص های جمعیتی، مفاهیم اسنادی، مفاهیم اولیه جمعیت شناسی، خصوصیات جمعیت، برخی از شاخص های جمعیتی، فرضیه‌های مختلف و پیش بینی رشد جمعیتی، مدل‌های جمعیت، تاثیر عوامل اجتماعی و بیولوژیک در باروری، محاسبه برخی از شاخص های جمعیتی برای زنان ایران، باروری کل هر زن، مرگ و میر و دیگر شاخص های جمعیتی نظیر ازدواج، طلاق، مهاجرت و غیره
- سیاست هایی برای بهبود زندگی، حقوق و بهداشت باروری در کشورهای در حال توسعه، سیاست های کیفی جمعیتی در سطح بین المللی، بهبود زندگی (مقدمه، سازماندهی)

- پیشنهادات مجامع بین المللی نظیر مجمع تنظیم خانواده، تحولات جمعیتی، جنبه‌های حقوقی بهداشت باروری، موقعیت زنان و توانمند سازی آنان

ب - برنامه‌ریزی جمعیتی (یک نمونه برنامه‌ریزی برنامه‌ریزی بهداشت و تنظیم خانواده در ایران

- برنامه‌ریزی در تنظیم خانواده بعد از انقلاب در سطح کشور، هدفهای تنظیم خانواده برنامه اول، دوم و سوم توسعه، زمینه سازی، بالا بردن سطح سواد، مشارکت زنان و مردان، زن و توسعه رفاه اجتماعی، بهداشت مادران و کودکان، جنبه‌های اجرایی جمعیت و تنظیم خانواده، برنامه‌های آموزشی، ایجاد هماهنگی بین برنامه‌های دوره ای (مختلف)

- ارزشیابی برنامه‌های تنظیم خانواده

- سیاست گذاری جمعیتی در برنامه‌ریزی توسعه، برنامه‌ریزی، تعریف آن، شرایط برنامه‌ریزی، سطوح برنامه‌ریزی، مراحل برنامه‌ریزی، برنامه‌ریزی عوامل جمعیتی در توسعه

- رشد جمعیت، توسعه و بهداشت

- انواع سیاست های تنظیم خانواده، هدف های جمعیتی تنظیم خانواده، یکپارچه کردن بهداشت و تنظیم خانواده (رویه چند فرزندی، دوره ولادتی، بهداشتی منطبق با اسلام) تاثیر رویکردهای مبتنی بر جمعیت بر بهداشت عمومی در سطح بین المللی

- ارتباط کشورها و بهداشت بین الملل

- امکانات در آینده

ج- انجام محاسبات شاخص های مختلف بهداشتی و حل مساله و همچنین ارائه یک طرح برنامه‌ریزی در مسائل جمعیتی بعنوان کار عملی که در حین ارائه مباحث تئوریک با راهنمایی استاد انجام می پذیرد.

منابع اصلی درس (References)

- 1) Demography of health and health care, Pole, Luice pole, and thamas, Kluwer Academic pub, Richard 2000
- 2) An introduction to Epidemiology, population Bulletin, Population Reference Bureau. Rockett, Ian, 1999.
- 3) A Self teaching guide to elementary measures. Population Institute East West Center Palmare, J. and Gardner, R. Latest ed.

رای صادره در بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۳/۹/۷ در مورد

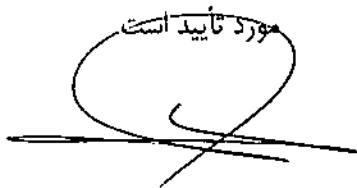
برنامه آموزشی دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

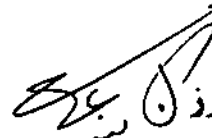
مورد تأیید است.

مورد تأیید است

دکتر محمدرضا صبری

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

دکتر حسین کشاورز

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

رای صادره در بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۳/۹/۷ در مورد برنامه آموزشی دکتری

تخصصی (Ph.D) رشته بهداشت باروری صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود. ۸- تصمیمات غیررسمی، سه فصل دروس و نحوه ارزشیابی.

دکتر مسعود پزشکیان

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

۴- در آمدی بر مطالعات جمعیتی؛ (دیوید کولاس - پاول میر) ترجمه دکتر حسین محمودیان -
انتشارات دانشگاه تهران - چاپ اول - پائیز ۸۱.

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

(رشد و تکامل جسمی، روانی و اجتماعی)

کد: ۱۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: -

هدف کلی درس:

تسلط و مهارت در تشخیص طبیعی یا غیر طبیعی بودن رشد و تکامل فیزیکی و روانی و اجتماعی فرد و عوامل موثر بر آن همچنین ارائه راه حل در موارد غیر طبیعی از دوران کودکی تا نوجوانی و جوانی

شرح درس: در این درس دانشجو تسلط کافی در ارتباط با رشد و تکامل طبیعی و غیر طبیعی در ابعاد جسمی و روانی و کاربرد و تفسیر شاخصهای مربوطه با استراتژیهای پایش رشد و بیماریهای شایع دورانهای مختلف رشد و تکامل را خواهد یافت.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

چگونگی رشد و تکامل فیزیکی - اصول و ارزیابی رشد و تکامل برای پایش بهداشت و سلامتی کودکان از لقاح تا بلوغ - انتخاب و اندازه گیری و تفسیر شاخص های آنترپومتریک بحث در جزئیات

- انحرافات و اختلالات در رشد و تکامل طبیعی و منحنی مرجع رشد - هیكل و قد و قامت
- استراتژیهای پایش رشد فردی در سطح جامعه در ایران و دیگر کشورها
- عوامل موثر در رشد و تکامل فردی شامل عوامل ژنتیک - عوامل محیطی - تغذیه - عوامل روانی - عوامل اجتماعی و فرهنگی
- بررسی رشد و تکامل از لقاح تا رسیدگی در سطح فردی، خانوادگی، اجتماعی و ملی
- حقوق کودک و سلامت او
- بیماریهای شایع دورانهای مختلف از کودکی تا جوانی

- رشد و تکامل شناختی و روانی - اصول اساسی و تکامل شناختی و شخصیتی در
حیطه‌های روانی - اجتماعی با تاکید بر درک تئوریه‌ها و تحقیقات پیاژه - برونفن برنر -
اریکسون و دیگران و کاربرد آنها در برنامه‌ریزی و اجرای بهداشت و خدمات
اجتماعی و آموزشی مربوطه برای کودکان و جوانان

منابع اصلی درس (References)

1. Life Span Development. John W. Santrock. Pub Mc grow fill. 7th ed. 1999.
2. Child Development. John , Santrock. Pub. Mc grow hill . 4th ed. 2000.
3. Pediatrics and Child Health. Marry. C. J. Roundolf , Malcolim I. Levine. Pub Black will science. 1999.

شیوه و ارزشیابی دانشجویی: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

ابعاد حقوقی بهداشت باروری

کد: ۱۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع و احد: نظری

پیشیناز: _

هدف کلی درس:

تسلط و مهارت در تشخیص حقوق و مسائل و مشکلات بهداشتی کودکان، نوجوانان و جوانان و ارائه راه حل و اجرای آن در رفع این موارد

شرح درس: در این درس دانشجویان تسلط و مهارت کافی در بررسی بهداشت، رفتارهای بهداشتی، دسترسی به مراقبتهای بهداشتی، خطرات و مشکلات رفتاری و بیماریهای ایدز و مقاربتی، معلولیتها و چگونگی تغییر رفتارها در کودکان، جوانان و نوجوانان را خواهد یافت.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

بررسی بهداشت در کودکان و نوجوانان (بلوغ)، رفتارهای بهداشتی و برنامه‌های مداخله در ارتباط با تکامل فیزیکی، روانی، اجتماعی و شناختی قبل از بلوغ و بلوغ
- دسترسی به مراقبتهای بهداشتی و خطوط راهنمای AMA برای خدمات پیشگیری در دوران بلوغ

- خطرات بهداشتی و مشکلات رفتاری در قبل از بلوغ و دوران بلوغ
- اثر عوامل اجتماعی بر بهداشت کودکان و نوجوانان شامل: سیاستهای عمومی، منابع مالی، مسائل قومی و نژادی، شغل و کار، عملکرد مدارس، بی خانمانی و بی سرپرستی - ارتباط حقوق کودکان و نوجوانان با بهداشت آنها

- عوامل موثر در بروز مشکل تجاوزات جنسی و برنامه‌های پیشگیری از آن
- حاملگی های ناخواسته زایمان در سنین پایین
- بیماریهای STD و HIV در نوجوانان و جوانان
- مسائل و مشکلات مربوط به جنس در دختران و پسران
- بیماریهای مزمن و معلولیتها و ناتوانی های رشد و تکاملی و ذهنی و سیاستگذارها و خدمات در این زمینه

- تئوریهای تغییر رفتار و ارزشیابی برنامه‌ها برای جوان در خطر

- سرویسها و خدمات مراقبتی و مکانهای جانشین برای مراقبت های بهداشتی حول بلوغ و پیشگیری در سطح جامعه و برنامه های مداخله ای جامعه نگر
- عوامل تعیین کننده سیاستهای بهداشتی در سطح دولتی و محلی در این زمینه
- شناسایی مشکلات و اجرای راه حلها

منابع اصلی درس (References)

با نظر استاد و با تأکید بر نظر اسلام و مجامع بین المللی و مطالعه مقایسه ای .

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

تغذیه و بهداشت باروری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: رشد و تکامل جسمی، روانی و اجتماعی

هدف کلی درس:

کد: ۱۲

- ۱- مطالعه اصول و مشکلات عملی در سیاستها و برنامه‌های تغذیه‌ای بویژه در ارتباط با رشد و تکامل و سلامتی کودکان و افراد خانواده
- ۲- توانایی در کاربرد اطلاعات حاصل از نظارت تغذیه‌ای از طریق مطالعات موردی و طراحی سیستم نظارت تغذیه‌ای

شرح درس: در این درس دانشجو سیاستها و برنامه‌های تغذیه‌ای را شناخته و تسلط و مهارت کافی در زمینه برنامه‌ریزی تغذیه‌ای را کسب و عوامل مؤثر بر آن در ایران و جهان را می‌شناسد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- ۱- اصول و مشکلات عملی در سیاستها و برنامه‌های تغذیه‌ای و تأثیر آنها بر رشد و سلامت کودکان و افراد خانواده
- ۲- عوامل مؤثر بر سیاستها و برنامه‌های تغذیه‌ای با تأکید بر قضاوت بر اساس مستندات علمی در کشورهای در حال توسعه
- ۳- دیدگاههای جهانی در امر تغذیه و راه‌کارها و خطوط راهنمای WHO و سازمانهای جهانی ذریبط
- ۴- برنامه‌ریزی‌های تغذیه‌ای در سطح جهانی و کشوری و ملی بطور کلی و برای گروههای خاص و آسیب پذیر
- ۵- مباحث نظری و عملی که طراحی و اجرا را در سیستم‌های نظارتی تغذیه‌ای داخلی و بین المللی تحت پوشش هدایت می‌کنند شامل:
اهداف، جمع‌آوری اطلاعات، شاخص‌های وضعیت تغذیه‌ای برای گروههای در خطر بویژه کودکان و زنان در سنین مختلف زندگی و روشهای ارزیابی وضعیت تغذیه‌ای در کودکان و بزرگسالان

مباحث متدولوژیک اثرگذار بر انتخاب شاخصها و تفسیر اطلاعات حاصل از نظارت تغذیه ای
طراحی سیستم نظارت بر تغذیه بوسیله کاربرد اطلاعات تغذیه ای و مطالعات متناسب با جوامع
مورد مطالعه بویژه در کودکان و زنان در سنین باروری و سالمندی

منابع اصلی درس (References)

- 1 Krouse s Food , Nutrition and Diet therapy. L. kathlern maban. Sylvia Escott Storp. Pub Sanders. 2004.
- 2 - Nutrition Sciences and Application. Smolin grosvenor. Pub. Johnwilly & Sons Inc. 4th edition. 2003.
- 3 - Nutrition. Therapy and the life cycle. Bonnies Worthington. &.sur willio .Pub. Mc grow Hill 4th ed. 2000.
- 4 - Health promotion through the life span. Edelman & mandle. pub MOSBY 5th edition. 2002.
- 5 - Safe mother hood Action Agenda, family care international, W.H.O. UNFPA. Oct. 1999.
- 6 - Pregnancy Report, Child and Adolescent Health and Development. , CAH .WHO. 2000 - 2001

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد.

توانمند سازی زنان و نقش آن در توسعه

کد: ۱۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: -

هدف درس:

درک مباحث عمده در توسعه بویژه توانمندسازی و ارتباط و نقش آن در توسعه و عوامل مؤثر در این امر و نقش مردم در برنامه‌های بهداشت باروری و ارتقاء آن

شرح درس: در این درس دانشجوی شناخت کافی در زمینه توسعه و ارتباط آن با سیاست، اقتصاد، جمعیت و بهداشت را در سطح داخلی و جهانی بدست آورده و تسلط کافی در زمینه سیاست گذاری های مناسب در این ارتباط را خواهد یافت.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مفهوم و تعریف توسعه، انواع توسعه، عوامل توسعه، راهکارهای توسعه
- ارتباط توسعه با سیاست، اقتصاد، بهداشت و مردم
- ارتباط توسعه با سیاستهای جمعیتی، امنیت، اخلاق و قانون حقوق بشر و جنسیت و سازمانهای مردمی
- سیاستگذاریهای بین المللی در ارتباط با توسعه جمعیت و بهداشت
- مباحث عمده در مورد زنان؛ مردان و ارتباط آنها با توسعه، سلامت و بهداشت جهانی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته
- مباحثی شامل توسعه اقتصادی و اینکه زن و مرد چگونه در بهداشت خانواده، جوامع و اجتماع مؤثر است و نیز چگونه بهداشت عمومی و تناسلی و باروری ایشان تحت تأثیر قرار می گیرد.
- ارتباط سیستم های مراقبتهای بهداشتی با دیگر سیستم ها و راههای رسمی و غیر رسمی که دیگر بخشها نظیر قانون، مذهب و فرهنگ از آن طریق بر وضعیت بهداشتی زنان و مردان اثر می گذارند.
- دسترسی به مراقبتها و نقش های مراقبت کنندگان
- جلب مشارکت مردان در بهبود وضعیت اجتماعی و اقتصادی زنان

- نقش مردم و سازمانهای غیر دولتی در برنامه‌های بهداشت باروری و سلامت زنان و افزایش حقوق زنان در تصمیم‌گیری مربوط به خودشان و حقوق اجتماعی و بهداشتی زنان
- ارتباط توسعه و سلامت زنان

(References) منابع اصلی درس

- 1) Women in grass roots Cammunication: Furthering Social change / edited by Pillar riano, SAGA Publication _ Printed in USA 1994.
- 2) UNDP: Engen dering Macroeconomics Macro echanomic policies / Dr nilufer cagatay oct. 1998.
- 3) Action Reasearch: Feminist discourses of (dis empowerment) in an action reasearch Project in volving rural Women an Cammunication technologist. Lennie , hatcher , morgan / SAGA Publication 2003

شیوه و ارزشیابی دانشجویی: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

(اپیدمیولوژی خانواده و جامعه)

کد: ۱۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ابعاد جمعیتی بهداشت باروری

هدف کلی درس: تسلط و مهارت در ارتباط با مفاهیم و الگوها و عوامل مؤثر بر مباحث اپیدمیولوژی

شرح درس:

- ۱- تسلط و مهارت در تشخیص عوامل مؤثر بر اپیدمیولوژی خانواده
- ۲- تسلط و مهارت بر الگوهای اپیدمیولوژیک بیماریهای عفونی
- ۳- تسلط و مهارت در مسائل اپیدمیولوژیک بهداشت مادر و کودک و باروری
- ۴- تسلط و مهارت در شناسایی معیارها، نتایج و پویایی مسائل بهداشتی و توان برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی ارتقاء بهداشتی و برنامه‌ها و راه کارهای پیشگیری از بیماریها

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- ۱- چگونگی اثر عضویت در خانواده بر بهداشت و بقای افراد
- ۲- اپیدمیولوژی اجتماعی طبق آخرین دستاوردهای علمی با تمرکز بر :
 - عوامل خطر آفرین اختصاصی فردی
 - ارتباطات اجتماعی، اقتصادی، رفتاری، اطلاعاتی و بیولوژیک بین اشخاص و گروههای آنها و آثار بر وضعیت بهداشتی اشخاص
 - اندازه گیری و ارزیابی عینی و ذهنی (Subjective & objective) وضعیت بهداشتی
 - تجزیه و تحلیل آماری تحقیقات در زمینه اثر مسائل خانواده بر بهداشت
 - تجزیه و تحلیل آماری و تحقیقات اپیدمیولوژی بهداشت باروری
 - بررسی اپیدمیولوژی بالینی بیماریهای واگیر و غیر واگیر شامل دیابت، فشارخون، سرطانها و بیماریهای انگلی، عفونی مانند سل، جذام و تب مالت، مالاریا براساس برنامه‌های کشوری

فصل اول

مشخصات کلی برنامه آموزشی دوره دکتری

تخصصی (Ph.D.)

رشته بهداشت باروری

- روشهای فشار Stresses methods در مورد نظارت بر بیماریها از لحاظ پیشگیری و کنترل
- اپیدمیولوژی بهداشت مادران و کودکان تجزیه تحلیل شاخصهای باروری، مرگ و میر و عوارض و تکنیک های محاسبه و بررسی
- نحوه تعیین مشکل، برنامه های، اجرا و ارزشیابی برنامه های اپیدمیولوژیک شامل برنامه های پیشگیری و کنترل
- health evaluation and health impact measurement

منابع اصلی درس (References)

۱- اپیدمیولوژی - لئون گوردیس - ترجمه دکتر حسین صباغیان و دکتر کوروش هولاکویی نائینی - انتشارات گپ. چاپ اول ویرایش دوم، سال ۸۲، ۱۳.

2) An epidemiology approach to reproductive health / CDC: Center for disease Control Atlanta georgia VSA. Phylcis a. Wingo , Games _ e. higg Latest ed.

شیوه و ارزشیابی دانشجوی: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

(بیماریهای نوپدید / بیماریهای مقاربتی / سرطانها / یائسگی و سالمندی)

کد: ۱۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: _

هدف کلی درس:

تسلط و مهارت بر شناخت بیماریهای نوپدید، سرطانها و عفونتهای دستگاه تناسلی و ناباوری و راههای انتقال و علل و نحوه پیشگیری و مقابله با آنها در مردان و زنان و شناخت تغییرات فیزیولوژیک دوران یائسگی و سالمندی در زنان؛ مردان و نحوه مقابله با مشکلات خاص آن

شرح درس: در این درس دانشجو در مورد الگوهای اپیدمیولوژیک، پاتوفیزیولوژی، تأثیر عوامل اجتماعی و روشهای تشخیصی بیماریهای نو پدید، مقاربتی و سرطانها در مردان و زنان تسلط کافی را بدست خواهند آورد .

رنوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- الگوهای کلی اپیدمیولوژیک، مکانیسم های علتی و نتایج بیولوژیک عفونتهای دستگاه تناسلی در مردان و زنان
- مروری بر بیماریهای منتقل از راه جنسی و تأثیر آنها بر بهداشت دستگاه تناسلی زن و مرد
- منبع بالینی عفونت های جنسی و لگنی بویژه آن مواردی که در کشورهای در حال توسعه رخ می دهد و کنترل این عفونتها در مردان و زنان
- پاتوفیزیولوژی ناباروری اولیه و ثانویه شامل توزیع منطقه ای عوامل خطر و علتها در مردان و زنان
- ارزیابی روشهای آزمایشگاهی، کلینیکی و علامتی برای تشخیص عفونتهای دستگاه تناسلی در مردان و زنان
- جنبه های مختلف پیشگیری در مردان و زنان
- بررسی مشکلات عمومی تغییرات اجتماعی و صدمات اکولوژیک در بیماریهای نوپدید و راجعه شامل: تغییر محیطی و بیماری، تغییر جمعیت (دموگرافیک و مهاجرت)، تغییرات ارگانوسمیک، آسیب پذیری اشخاص و جمعیتها، حاملین و ناقلین و میزبانها در مردان و زنان

- مدل‌های eco-social و استراتژی‌های تحقیق و بهداشت عمومی
- سرطانهای شایع در مردان و زنان بویژه در دوران باروری، یائسگی و سالمندی و اپیدمیولوژی و توزیع آنها بررسی تغییرات مربوط به یائسگی در زنان؛ مردان و مشکلات مربوط به این دوران - مراقبت‌های مربوط به دوران فوق برای کاهش اثرات جسمی، روانی و عوارض ناشی از یائسگی بر سلامت
- بیماریهای خاص دوران سالمندی، درمان و مقابله با آنها
- یائسگی و طب، سایکو سکچوال (روانی - جنسی)

منابع اصلی درس (References)

- 1) Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility Lean, Speroff Latest ed.
- 2) A text book of invitro Fertilization and assisted Reproduction. Peter. Ro Brins den.2th edition. 2004.
- 3) Novak's Gynecology. Janathun, So Berek.13th ed. 2002.
- 4) Jenetic in Medicim / Tamsan and Tamsan.6th edition. 2002.

شیوه و ارزشیابی دانشجوی: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

(سیاست گذاری، اصلاح و بهینه سازی سیستم ها و برنامه های
بهداشتی مادر و کودک)

کد: ۱۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: -

هدف درس:

- تشخیص سیاست های بهداشتی بین المللی و داخلی و عوامل مؤثر بر آنها
- توانایی سیاستگذاری به منظور اصلاح و بهینه سازی خدمات بهداشتی مادر و کودک و خانواده

شرح درس: در این درس دانشجویان با اقتصاد سیاسی و سیاستهای بهداشتی در سطح بین المللی آشنا شده و در زمینه سیاست گذاری در برنامه های بهداشت باروری تبحر لازم را بدست خواهد آورد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

الف - اقتصاد سیاسی و سیاست های بهداشت بین الملل در بهداشت مادر و کودک
و خانواده

- ارزیابی موضوعات بهداشت و توسعه در زمینه سیاستها و اقتصاد بین الملل
- چگونگی اثر ارتباط بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه بر فرموله کردن و اجرای سیاست های بهداشتی بویژه در مسائل بهداشت مادر و کودک و خانواده
- اثر توسعه سیاسی و اقتصادی بر بهداشت بویژه بهداشت مادر و کودک و خانواده
- دو دیدگاه متقابل در بهداشت و توسعه: تئوری مدرن سازی و تئوری وابستگی با توجه به نقش ها، دولتها، بازارها، سازمانها، و نهادهای بین المللی و داخلی

ب- اصلاح سیاستها و برنامه های بهداشتی: یک دیدگاه جهانی

- بررسی سیاست های بهداشتی در کشورهای در حال توسعه و روشهای جاری و معاصر و تحلیل و اصلاح آنها و مقایسه با کشورهای توسعه یافته
- تعریف سیاستها به منظور تصمیمات استراتژیک در بخش بهداشت
- تعریف حوزه های خاص عمل سیاستی (Policy action)

- ابزار تجزیه و تحلیل برای تحلیل سیاست های در ارتباط با مسائل و موضوعات مالی، بسته‌های سودمندی (Benefit packages)، سیاستها، سازمانهای مراقبت های بهداشتی و رفتار مصرف کننده و خانوار

- ارائه مقالات و مثالهای موردی در زمینه شکست ها و موفقیت‌های سیاست های بهداشتی ویژه بهداشت مادر و کودک در کشورهای مختلف

ج- سیاستگذاری در برنامه های بهداشتی مادر و کودک

- اجزای برنامه‌های مراقبت های بهداشت مادر و کودک در روند رشد و تکامل

- زمینه‌های تاریخی و قانونی

- بهداشت اجتماعی و روانی ذهنی

- سیاست های آموزشی

- برنامه‌های بهداشتی مناسب برای دوران بارداری، ابتدای دوره کودکی، انتهای دوره کودکی و

نوجوانی و جوانی برای بهبود و ارتقاء وضعیت بهداشت جامعه و مقایسه ایران با دیگر کشورها

بویژه کشورهای پیشرفته

- عوامل مؤثر بر سیاست های بهداشتی در حال حاضر و در آینده در زمینه بهداشت مادر و کودک

- عوارض و مرگ و میر مادران، شیرخواران و کودکان

- مادران و کودکان نیازمند مراقبتها و خدمات خاص

- بهداشت مدارس، آزار کودکان و صدمات عمدی و غیر عمدی

- ارزیابی، اصلاح و تغییر سیاستها در سیستم ها و برنامه‌های بهداشتی

- نحوه ارزیابی و اصلاح

- عوامل مؤثر در این امر

- نقش دولت و نقش مردم

- منابع مالی

- بهینه سازی سیستم ها، برنامه‌ها و خدمات و نتایج آن

منابع اصلی درس (References)

- مقدمه ای بر مفاهیم و ابزارهای تحلیلی اصلاح بخشی بهداشت و تأمین مالی پایه دار تألیف

استادان بانک جهانی - ترجمه اسفندیار معینی - انتشارات WHO تهران، ۱۳۷۹

- بودجه و مفاهیم مالی برای مدیران و کارشناسان غیر مالی بخش عمومی - تألیف مسعود ابوالحلاج انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۷۹
- مجموعه اطلاعات منتشر شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در برنامه‌ریزی استراتژیک در بهداشت باروری - دفتر سلامت خانواده و جمعیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

(برنامه‌ریزی، ارزشیابی و مدیریت در بهداشت مادر و کودک و باروری)

کد: ۱۷

تعداد واحد: ۲ واحد (۰/۵ واحد عملی - ۱/۵ واحد نظری)

نوع واحد: نظری-عملی

پیشنیاز: _

هدف کلی درس:

توانایی برنامه‌ریزی و ارزشیابی برنامه‌های خدمات بهداشتی مادر و کودک و همچنین توانایی مدیریت این خدمات

شرح درس: در این درس دانشجو در زمینه مفاهیم، استراتژیها، نحوه ارزیابی، طراحی و پایش در امر برنامه‌ریزی و چگونگی ارزشیابی برنامه و خدمات تبصر لازم را کسب خواهد نمود.

رنوس مطالب: (۲۵ ساعت نظری)

الف - برنامه‌ریزی

- مفاهیم و راه کارهای توسعه بویژه از طریق برنامه‌ریزی های بهداشتی
- کلیات برنامه‌ریزی و مهارت های برنامه‌ریزی
- استراتژیهای برنامه‌ریزی
- ارزیابی و تعیین نیازها
- طراحی برنامه‌ریزی تفضیلی
- پایش و ارزیابی برنامه
- مدیریت زمان، منابع بودجه
- ارزیابی اجمالی برنامه‌های بهداشتی مادر و کودک و باروری و تحلیل اقتصادی آنها

ب - ارزشیابی برنامه و خدمات

- مفهوم کیفیت در خدمات بهداشتی - درمانی و نقش دولتها در ارتقاء کیفیت
- استانداردها
- شاخصها (Structure , process, out come)
- مفهوم Quality assurance
- مفهوم Quality improvement

- نحوه ارزشیابی اقتصادی پروژه‌ها، مداخلات و برنامه‌های بهداشتی - درمانی
بررسی هزینه - سودمندی (Cost - benefit) و هزینه - اثر بخشی (Cost- effectiveness)

- ج - مدیریت خدمات بهداشت مادر و کودک و باروری
 - انواع سیستم های مدیریت و نگرش نوین در مدیریت
 - فرآیند تعیین مشکل، تصمیم گیری و حل مساله
 - سازماندهی و تخصیص منابع (نیروی انسانی، مالی و.....)
 - رهبری و سرپرستی و اجراء و بسیج امکانات (راه اندازی)
 - سیستم اطلاعات در مدیریت و نظارت و ارزشیابی
 - الگوهای برای مشارکت مردم در خدمات بهداشتی (B. M. N , N.G.O)
- توجه: کلیه مفاهیم بالا با مثالهایی از خدمات بهداشت مادر و کودک و باروری باید ارائه شود.

رتوس مطالب : (۱۷ ساعت عملی)

محتوای عملی متناسب با قسمت نظری در ارتباط با نحوه برنامه ریزی : ارزشیابی و مدیریت در زمینه بهداشت باروری: مامایی و بهداشت مادر و کودک تحت نظارت استاد مربوطه در مراکز ستادی و خدماتی ارائه خواهد شد.

منابع اصلی درس (References)

- مدیریت استراتژیک تألیف دکتر علیرضا امیر کبیری چاپ ۸۱
- راهنمای اجرائی برنامه ریزی استراتژیک - تألیف پاتریک جی بیلو - ترجمه منصور شریفی، ۱۳۷۶
- برنامه ریزی و مدیریت استراتژیک - تألیف پیرسی و رابینسون - ترجمه دکتر سهراب خلیلی شورینی ، ۱۳۷۶
- برنامه ریزی استراتژیک برای سازمانهای دولتی و غیر دولتی - تألیف جان - ام - برایسون ترجمه عباس منوریان ، ۱۳۷۶
- مدیریت استراتژیک و کاربرد آن - تألیف مهندس حسن احمدی

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

(تکنیک های پیشرفته در باروری و ناباروری)

کد: ۱۸

تعداد واحد: ۲ واحد (۰/۵ واحد عملی - ۱/۵ واحد نظری)

نوع واحد: نظری-عملی

پیشنیاز: _

هدف درس: آشنا ساختن دانشجویان با مطالب پیشرفته در خصوص تکنیک ها و روشهای جدید در امر باروری و ناباروری زنان و مردان

شرح درس: در این درس دانشجو در زمینه بیولوژی و روشهای جدید در امر باروری و ناباروری مردان و زنان تبحر لازم را بدست خواهد آورد .

رئوس مطالب: (۲۵ ساعت نظری)

با توجه به لزوم آشنایی با آخرین دستاوردهای علمی در موضوع باروری و ناباروری زنان و مردان مباحث این درس با نظر استاد و مطابق با آخرین یافته‌ها تدریس می گردد.

- بیولوژی گامت

- امبریولوژی و ژنتیک

- ناباروری و روشهای assisted (ZIFT.GIFT) و...

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت عملی)

محتوای عملی متناسب با قسمت نظری در ارتباط با آخرین روشهای باروری و ناباروری تحت نظارت استاد مربوطه در مراکز باروری و ناباروری ارائه خواهد شد.

منابع اصلی درس (References)

- 1) Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility Lean, Speroff Latest ed.
- 2) A text book of invitro Fertilization and assisted Reproduction. Peter. Ro Brins den.2th edition. 2004.
- 3) Novak's Gynecology. Janathun, So Berek.13th ed. 2002.
- 4) Genetic in Medicin / Tamsan and Tamsan.6th edition. 2002.

شیوه و ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

واحدهای اختیاری

مشخصات کلی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته بهداشت باروری

۱- نام و تعریف:

رشته بهداشت باروری (*Reproductive health*) شاخه‌ای از علوم پزشکی و بهداشتی است که در آن دانشجویان طی دوره آموزشی با ابعاد مختلف بهداشت باروری نظیر امور جمعیتی، تغذیه، حقوق، اپیدمیولوژی و تکنیک‌های پیشرفته در امر باروری و ناباروری آشنا شده و به امر برنامه‌ریزی، مدیریت، تحقیق و آموزش در امر بهداشت باروری می‌پردازند. دانش‌آموختگان این رشته در مراکز آموزشی، تحقیقاتی و برنامه‌ریزی به انجام وظیفه در امور بهداشت باروری همت خواهند گماشت.

۲- تاریخچه رشته:

طبق مستندات موجود تاکنون رشته ای تحت این عنوان در ایران وجود نداشته و برای اولین بار در سال ۱۳۷۶ پیشنهاد تأسیس این رشته از طرف سیاستگذاران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مطرح گردید و مسئولیت تدوین برنامه آموزشی آن به هیأت ممحنه و ارزشیابی رشته مامایی واگذار شد.

در دنیا این رشته برای اولین بار در سال ۱۹۶۷ در دانشگاه کارولینسکا سوئد با گرایش‌های مختلف نظیر بهداشت باروری و بهداشت کودکان، بهداشت باروری و آندوکرینولوژی و ... در دپارتمان بهداشت زنان و کودکان تأسیس گردید که متعاقب آن در سایر دانشگاه‌های معتبر دنیا نظیر جان هاپکینز، هاروارد، کیلی، لن کاشیر، وارویک، موناش و ادینبرگ نیز به تربیت دانشجو در این رشته پرداخته شد.

۳- رسالت رشته (Mission):

رسالت رشته عبارت است از تربیت دانش‌آموختگان برای:

الف - تأمین و تکمیل کادر علمی دانشگاهها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی کشور در رشته مامایی و بهداشت باروری.

ب - تأمین و تکمیل نیروهای متخصص و متعهد جهت برنامه‌ریزی، مدیریت و ارزشیابی در امر بهداشت باروری.

ج - انجام تحقیقات و دستیابی به آخرین دستاوردهای علمی در زمینه بهداشت باروری در سطح بین‌المللی.

مقایسه سیستم شبکه‌های بهداشتی درمانی کشور با دیگر کشورها

کد ۱۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با ویژگی‌های نظام‌های بهداشتی، درمانی و نحوه اجرای اصول مدیریت و برنامه‌ریزی در امر بهداشت در ایران و کشورهای دیگر که از یکسو به علوم مربوط به خصوصیات فرد و از سوی دیگر ویژگی‌های جمعی و اجتماعی پرداخته و چگونگی رسانیدن این خدمات به افراد جوامع را مورد بررسی قرار دهد.

ضمناً مطالعات تطبیقی و مقایسه‌ای در مورد ایران و سایر کشورهای جهان نیز در سیستم شبکه بهداشتی مورد نظر می‌باشد.

شرح درس:

- ۱- مهارت و تسلط کامل بر سیستم‌های شبکه بهداشتی، درمانی ایران و جهان و مقایسه کشورهای جهان سوم و در حال توسعه
- ۲- آگاهی کامل بر مدیریت و برنامه‌ریزی بهداشتی درمانی بر اساس مشکلات جامعه

رتوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- ۱- سیمای بهداشت در ایران و جوامع مختلف جهان از نظر شاخص‌های بهداشتی، علل مرگ و میر، سوء تغذیه، امکانات و تجهیزات بهداشتی، هزینه سرانه بهداشتی و ... (مقایسه کشورهای توسعه یافته با کشورهای در حال توسعه)
- ۲- بررسی مشکلات بهداشت و درمان کشورهای در حال توسعه

الف) از دیدگاه مردم

ب) از دیدگاه ارائه دهندگان خدمات

ج) از دیدگاه برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

۳- سیستم‌های مراقبت بهداشتی و درمانی

- سیستم تعاون همگانی

- سیستم بیمه بهداشتی

- سیستم خدمات بهداشتی ملی

- ۴- مروری بر شبکه و سطوح مختلف آن
- برنامه‌ریزی پوشش جمعیت روستائی و شهری، تعداد خانه‌های بهداشت و مراکز بهداشتی، درمانی شهری و روستائی متناسب
- برنامه‌ریزی نیروی انسانی، تشکیلات و ساختار شبکه
- ۵- برنامه‌ریزی پوشش جمعیت و تخت‌های بیمارستانی و توزیع آن در سطوح ملی
- نقش مرکز بهداشتی، درمانی در فوریت‌های پزشکی، بستری موقت و زایمان
- بررسی آمار بیمارستانی از نظر ضریب اشغال تخت، میانگین بستری و هزینه تخت روز، تجزیه و تحلیل مشکلات موجود.
- ۶- ارتباطات در سیستم شبکه بهداشتی، درمانی در کشورهای مختلف
- سیستم‌های ارجاع: (در نظام شبکه) و تجربه مشکلات آن
- ۷- تمرکز و عدم تمرکز در نظام بهداشتی و درمانی
- مفاهیم برنامه‌ریزی متمرکز
- تمرکز و عدم تمرکز در نظام بهداشتی، درمانی ایران
- ۸- جایگاه بیمارستان‌ها در نظام درمانی کشور ایران و سایر کشورها
- نقش بخش خصوصی در ارائه خدمات بهداشتی و تجزیه تحلیل مشکلات بخش خصوصی و بخش دولتی

منابع:

- ۱- آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی نویسنده: آصف زاده، سعید، انتشارات علمی و فرهنگی تهران ۱۳۷۶
- ۲- ارزیابی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و استانداردهای بیمارستانی نویسنده: صدقیانی، ابراهیم، انتشارات معین، علم و هنر ۱۳۷۶

شیوه ارزشیابی دانشجوی: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

سیاست گذاریهای کشور در امور بهداشتی، درمانی و امور آموزشی مربوط

کد: ۲۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف کلی درس:

آشنایی با سیاست گذاریهای کشور در امور مربوط به مسائل بهداشتی و مسائل درمانی، نحوه تدوین استراتژیهای مربوط به ارتباط آن با استراتژیهای توسعه ملی، اهداف برنامه‌های توسعه ملی، ارتباط برنامه ای توسعه ملی با برنامه‌های خدمات بهداشتی، درمانی کشور، شیوه‌های برنامه‌ریزی و هماهنگ سازی خدمات بهداشتی، درمانی.

شرح درس: ۱- کسب مهارت در سیاست گذاریهای کشوری در امور بهداشتی ۲- کسب مهارت در تدوین استراتژیهای مربوط به استراتژیهای توسعه ملی ۳- کسب مهارت در هماهنگ سازی برنامه ای توسعه ملی با برنامه‌های خدمات بهداشتی، درمانی کشور

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- ۱- برنامه های توسعه
- ۲- ویژگیهای ممالک پیشرفته و در حال توسعه
- ۳- پیش سر فصل های برنامه‌ریزی و اجزاء برنامه‌های توسعه ای
- ۴- استراتژیهای لازم برای رسیدن به اهداف برنامه
- ۵- سیاست گذاری و برنامه‌ریزی استراتژیک کشور در امور بهداشتی، درمانی
- ۶- سیاست گذاری ها در امر آموزش، پژوهش و فن آوری

منابع:

- 1_ Public Health Administration , principles for population.
- 2_ Based Management. Llayd F ,Novick. Glen P , Mays , Aspen 2001

شیوه ارزشیابی دانشجویان : ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

بررسی مقایسه ای نظامهای آموزشی و خدماتی مامایی و بهداشت باروری

کد: ۲۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف درس:

آشنایی با نظریه‌ها، مراحل و انواع روشهای بکارگیریها، استفاده از اصول تعلیم و تربیت و مفاهیم و تحولات جدید تربیت، آشنایی با فرآیند مدیریت آموزش و برنامه‌ریزی آموزش، بررسی نحوه کاربرد روشهای جدید اجرای روشهای مختلف نظامهای آموزش و خدمات مامایی و ارزشیابی نظامهای آموزش و بکارگیری آن در عرصه‌های علمی در تهیه و تنظیم برنامه‌های آموزش

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- مدیریت آموزش، تاریخچه مدیریت آموزش، هدف‌ها و فعالیتهای مدیریت آموزش
- مهارتهای مدیریت در برقراری نظام آموزشی
- سازمان و مدیریت نظام آموزشی
- رهبری در یک نظام آموزش، نقش پرسنل و مؤسسات ذیربط در مدیریت آموزش
- تعریف قلمرو و اهداف برنامه‌های آموزش
- مسائل اساسی در نظام آموزش، برنامه‌ریزی آموزش، روش تقاضای اجتماعی، روش نیروی انسانی، روش نرخ زده
- انواع طرح ریزی آموزش، روش سیستم در طرح ریزی آموزشی، روش موضوعی در طرح ریزی آموزشی، مراحل برنامه‌ریزی آموزش، تجدید نظر و اصلاح برنامه، ارزشیابی نظام آموزش، مروری بر نظامهای آموزش مامایی در ایران و جهان
- ارتباط بین نظامهای آموزشی و ارائه خدمات در بهداشت باروری
- تأثیر انتظارات سیستم ارائه خدمات بهداشت باروری بر نظامهای آموزشی

منابع: با نظر استاد، کتابهای مربوط به نظام‌های آموزش و برنامه‌ریزی

۱- کتاب ارزشیابی آموزشی دکتر عباس بازرگان

۲- اندازه‌گیری سنجش ارزشیابی دکتر علی اکبر سیف

۳- کتاب طراحی نظام های آموزشی، نویسنده: رومیزو فسکی ترجمه هاشم فرددانش

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

طراحی و برنامه‌ریزی کامپیوتری در موضوعات و امور بهداشتی و درمانی

کد: ۲۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف درس: دانشجو باید در پایان این درس بتواند سیستم‌های کامپیوتری را جهت برنامه‌ریزی در موضوعات و امور بهداشتی بشناسد، پایگاه داده را بخوبی بشناسد، سیستم‌های پشتیبانی را شناخته و مفهوم داده را بداند با برنامه‌ریزی و کنترل پروژه آشنا شود. روش‌های اطلاع‌رسانی همچنین تغییر و تحولات سیستم مراقبت‌های بهداشتی را بفهمد. ساختار سیستم رایانه ای MIS را بشناسد، استانداردهای سازی در اطلاع‌رسانی پزشکی آشنا شود. ارزیابی سیستم‌های اطلاعات بهداشتی و درمانی و راه‌های استفاده از تکنولوژی کامپیوتر برای ارزیابی را انجام دهد.

شرح درس: تسلط و آگاهی کامل بر برنامه‌ریزی کامپیوتری و طراحی کامپیوتری موضوعات پژوهش بخش بهداشتی، درمانی، تسلط و آگاهی کامل از برنامه‌های موجود کامپیوتری در موضوعات بهداشتی

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

- اهمیت برنامه‌های اطلاعاتی و سیستم‌های کامپیوتری
- مدیریت اطلاعات MIS
- مدیریت داده و تکامل آن، ساختارهای پایگاه‌های داده
- مفهوم سیستم پشتیبانی تعمیم
- استانداردهای سازی در پژوهش و آموزش‌های سیستم‌های بهداشتی بویژه در امر بهداشت باروری
- متدهای تحصیل اطلاعات از DSS
- ارزیابی سیستم‌های اطلاعات بهداشتی و درمانی و علل نیاز به این برنامه
- عناصر ارزیابی سیستم‌ها
- مراحل مختلف تجزیه و تحلیل اطلاعات

الف) Utilization Reviw

ب) Quality Assessment

ج) Risk Management

د) Professional Standards Review organization (PSROS)

Diagnostic Related Groups (DRG)

منابع:

آشنایی با تکنولوژی اطلاعات اینترنت بهان، کیت - ترجمه مجید آذرخش، جعفر مهران - تهران
سمت ۱۳۷۷

شیوه ارزشیابی دانشجو: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

فیزیولوژی

کد: ۲۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: _____

هدف کلی درس: کسب مهارت در زمینه آخرین دستاوردهای علم فیزیولوژی با تأکید بر کاربرد آن در بهداشت باروری

شرح درس: در این درس دانشجویان با آخرین دستاوردهای علم فیزیولوژی سیستم‌های مختلف بدن آشنا می‌شوند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

مباحث پیشرفته فیزیولوژی دستگاه‌های مختلف بدن با نظر استاد راهنما و متناسب با موضوع پایان نامه انتخاب خواهد شد.

منابع اصلی درس (References):

- 1-Arthur C.Guyton,John E.Hall , Textbook of Medical Physiology,Last edition.
- 2-William F.Ganong , Review of Medical Physiology, Last edition.
- 3-Vander,Sherman,Luciano,Human Physiology,Last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

ایمونولوژی

کد: ۲۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: _____

هدف کلی درس: آموزش کار دستگاه ایمنی بدن و آشنایی با آخرین اطلاعات در مورد سیستم ایمنی

شرح درس: در این درس دانشجویان در ارتباط با مباحث مختلف ایمونولوژی و شناخت کار دستگاه ایمنی بدن و مکانیسمهای مختلف آن تسلط و مهارت کافی را بدست خواهد آورد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

شامل تکثیر و تمایز سلولهای لنفوای و میلوئید - آنتی ژنها، لmfوسیت ها و عملکرد آنها .
- رسپتورهای غشاء سلولهای لنفوای میلوئید و پلاکتها - مکانیسم های تنظیم و کنترل پاسخهای ایمنی در بدن و نیز مباحث مختلف در زمینه ایمونولوژی بالینی سایر مباحث این درس با نظر استاد راهنما و متناسب با موضوع پایان نامه انتخاب خواهد شد.

منابع اصلی درس (References):

- 1- Stites et al , Medical Immunology , Last edition.
- 2- Abul K. Abass et al, Cellular & Molecular Immunology , Last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد نظر استاد

ژنتیک

کد: ۲۵

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: —

هدف کلی درس: کسب مهارت در زمینه آخرین دستاوردهای علم ژنتیک با تأکید بر کاربرد آن در بهداشت باروری

شرح درس: در این درس دانشجویان با روشهای جدید تشخیصی در امر ژنتیک و کاربردهای آن آشنا شده و در زمینه مباحث ژنتیک مولکولی و ژن درمانی اطلاعات لازم را بدست خواهد آورد.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

مباحث این درس با نظر استاد راهنما و متناسب با موضوع پایان نامه انتخاب خواهد شد.

منابع اصلی درس (References):

1- Emery, A.E.H and RIMON, David, Principle and Practice of Medical Genes, Last edition.

2- Lewin, Genes, Oxford University, Last edition.

3- Hoffee, Patricia A. Medical Molecular Genetics.

شیوه ارزشیابی دانشجویان: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

۴- ارزشها و باورها (Values):

حفظ و ارتقاء سلامت جامعه از مهمترین وظایف گروههای مختلف پزشکی و بهداشتی می‌باشد که در دین مبین اسلام نیز مورد تأکید قرار گرفته است و از حقوق مسلم انسانها با عنایت به کرامت انسانی به شمار می‌رود که در این میان توجه به سلامت زنان و کودکان که گروه آسیب پذیر جامعه بشمار می‌روند و تعیین کننده سلامت جامعه می‌باشند از اهمیت خاصی برخوردار است. در رشته بهداشت باروری نیز زنان و کودکان عمده گروههای مورد توجه به شمار می‌روند. هر چند مردان نیز در ارتباط با موفقیت در امر رسیدن به اهداف بهداشت باروری از جایگاه خاصی برخوردارند.

۵- چشم انداز رشته (Vision):

با توجه به اهمیت و نقش سیاست گذاری و برنامه ریزی صحیح در بهداشت باروری و ارتقاء کیفیت خدمات و موفقیت در رسیدن به اهداف نظام بهداشتی و نیز نقش حساس و تعیین کننده وجود نیروهای آموزشی در مراتب بالای علمی در تربیت مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و با توجه به تغییرات و گستردگی علوم در دنیا و نیاز به وجود افراد محقق در زمینه بهداشت باروری برای دستیابی به مرزهای دانش و تولید علم، وجود این رشته می‌تواند در سالیان آتی نقش عمده‌ای در بهبود کیفیت خدمات و دستیابی به دستاوردها و پیشرفتهای علمی ایفا نماید.

۶- نقش دانش آموختگان در نظام بهداشتی (Role definition):

نقش دانش آموختگان این رشته شامل: نقش آموزشی، تحقیقاتی و برنامه ریزی در مراکز آموزشی؛ تحقیقاتی و ستادی می‌باشد.

۷- وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task analysis):

الف - نقش آموزشی: برطرف نمودن نیازهای آموزشی در مراکز آموزش عالی کشور در سطوح مختلف و رفع نیازهای آموزشی مراکز بهداشتی کشور در زمینه مامایی و بهداشت باروری.

ب - نقش تحقیقاتی: انجام تحقیقات، احاطه و دستیابی به جدیدترین آثار علمی، نوآوری، تهیه متون مورد نیاز، کمک به پیشرفت و گسترش علم مامایی و بهداشت باروری در سطح بین المللی.

ج - نقش برنامه ریزی: برنامه ریزی در زمینه بهداشت باروری و مامایی بویژه مسائل بهداشتی جوانان، نوجوانان، مادران و کودکان، تنظیم خانواده.

اپیدمیولوژی

کد: ۲۶

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: _____

هدف کلی درس: تسلط و مهارت در ارتباط با مفاهیم، الگوها و عوامل مؤثر بر مباحث اپیدمیولوژی

شرح درس: در این درس دانشجویان با الگوهای اپیدمیولوژیک بیماریهای عفونی، مسائل اپیدمیولوژیک بهداشت مادر و کودک و باروری، معیارها نتایج و پویایی مسائل بهداشتی و عوامل مؤثر بر اپیدمیولوژی خانواده آشنا خواهد شد و تسلط و مهارت کافی در زمینه مطالعات اپیدمیولوژیک جامعه را بدست خواهد آورد...

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

مباحث پیشرفته در علم اپیدمیولوژی با نظر استاد راهنما و متناسب با موضوع پایان نامه انتخاب خواهد شد...

منابع اصلی درس (References):

۱- اپیدمیولوژی - لئون گوردیس - ترجمه دکتر حسین صباغیان و دکتر کوروش هولاکویی نائینی - انتشارات گپ. چاپ اول ویرایش دوم، سال ۱۳۸۲.

2) An epidemiology approach to reproductive health / CDC: Center for disease Control Atlanta georgia VSA. Phylcis a. Wingo , Games _ e. higg Latest ed.

شیوه ارزشیابی دانشجویان: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

تغذیه

کد: ۲۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: _____

هدف کلی درس: مطالعه سیاستها و برنامه تغذیه ای و توانایی در کاربرد اطلاعات حاصل از نظارت تغذیه ای
شرح درس: در این درس دانشجویان با سیاستها و برنامه‌های تغذیه ای آشنا شده و مهارت لازم در زمینه برنامه‌ریزی تغذیه ای را کسب خواهد نمود.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت)

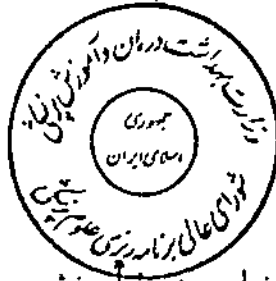
مباحث این درس با نظر استاد راهنما و متناسب با موضوع پایان نامه انتخاب خواهد شد.

منابع اصلی (References):

- 1 - Krouse s Food , Nutrition and Diet therapy. L. kathlern maban. Sylvia Escott Storp. Pub Sanders. 2004.
- 2 - Nutrition Sciences and Application. Smolin grosvenor. Pub. Johnwilly & Sons Ine. 4th edition. 2003.
- 3 - Nutrition. Therapy and the life cycle. Bonnies Worthington. &.sur willio .Pub. Mc grow Hill 4th ed. 2000.
- 4 - Health promotion through the life span. Edelman & mandle. pub MOSBY 5th edition. 2002.
- 5 - Safe motherhood Action Agenda, family care international, W.H.O. UNFPA. Oct. 1999.
- 6 - Pregnancy Report, Child and Adolescent Health and Development. , CAH .WHO. 2000 - 2001

شیوه ارزشیابی دانشجویان: ۵۰ درصد تهیه مقاله و ۵۰ درصد با نظر استاد

کد: ۲۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: _____

هدف کلی درس: دانشجو پس از گذراندن این دوره آموزشی باید بتواند مسائل مهم اقتصاد، بهداشت و درمان را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و بر اساس شرایط و با استفاده از تکنیک ها و مدل های اقتصادی نسبت به تخصیص بهینه منابع در سطح خرد و در سطح کلان به منظور بهره‌وری مطلوب از امکانات موجود اقدام کند. همچنین بر اساس مبانی اقتصاد بهداشت بتواند جهت برنامه‌ریزی، ارزشیابی و نظارت اقتصادی در کلیه فرآیندهای تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات بهداشتی، درمانی به منظور نیل به حداکثر بهره‌وری سیستم‌ها و بهینه سازی اقتصادی آنها بطور مستمر اقدام کند.

شرح درس: (۳۴ ساعت)

- تسلط بر مبانی اقتصاد بهداشت
- آشنایی و تسلط بر برنامه‌ریزی اقتصادی کلان در زمینه بهداشت
- تسلط و مهارت بر مفاهیم تولید و توزیع و مصرف در خدمات بهداشتی

رئوس مطالب:

- مفاهیم اساسی و زیربنایی اقتصاد بهداشت
- تفاوت بین دیدگاههای "اقتصاد بهداشت" و "اقتصاد عمومی"
- اقتصاد خرد و اقتصاد کلان و مقایسه بخش های مختلف آنها
- خط مشی ها و سیاست های کلان اقتصادی در بخش بهداشت و درمان
- استراتژی های اقتصادی بخش بهداشت
- برنامه‌ریزی اقتصادی کلان بخش بهداشت و درمان
- مفاهیم اقتصادی درباره تولید ناخالص ملی، تولید ناخالص داخلی و اصطلاحات مختلف اقتصادی همراه با فرمولهای آن و رتوش های آن در محاسبه هزینه بخش بهداشت (عدم محاسبه هزینه درمان در نظام حسابهای ملی و محاسبه هزینه "خدمات ثانویه" مؤسسات بهداشتی و درمانی)
- تئوری ها و نظریه‌های مهم در اقتصاد بهداشت و درمان

- تکنیک ها و مدل‌های تولید، توزیع و مصرف کالاها و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در برخی از کشورهای جهان و مقایسه شاخص های کشورهای منتخب با ایران

- بررسی و تحلیل تعامل شاخص های مهم توسعه اقتصادی، اجتماعی و شاخص های بهداشتی و وجوه افتراق بخش بهداشت با سایر بخش های اقتصادی

- تجزیه و تحلیل الگوهای ورودی، خروجی در سیستم های بهداشتی در سطح منطقه ای و ملی

- آنالیز قوانین عرضه و تقاضا در بخش بهداشت و کشش عرضه و تقاضا و محدودیت های مربوط به آن

- طرح تکنیکهای اقتصادی برای توزیع عادلانه امکانات در بخش بهداشت و درمان.

- بررسی نقش نیروی انسانی در افزایش کارآیی اقتصادی بخش بهداشت و درمان (توسعه نیروی انسانی و شاخص های کارآیی نیروی انسانی و توزیع عادلانه نیروی انسانی و تکنیکهای مربوط به آن)

- اقتصاد بهداشت و فقر گروههای آسیب پذیر

- سوبسید و تأثیر آن بر سلامت افراد جامعه، مزایا و تنگناهای پرداخت نقدی در بخش بهداشت و درمان، بهداشت برای همه و سیاستهای اقتصادی دولت و ایجاد نظام اطلاعات اقتصادی بخش بهداشت و درمان

منابع اصلی:

1_ Wealth Economics , thomas E , Gotzen _ john wiley & sons , inc. New York 1992.

۲- اقتصاد کلان نویسنده: Dornbusoh. Rudiyer & Fisher ,stanley, ترجمه تیزهوش

تابان، محمدحسین، انتشارات سروش ، چاپ سوم ۱۳۷۸

شیوه ارزشیابی: ۵۰٪ تهیه مقاله و ۵۰٪ با نظر استاد

سمینار مطالعات مستقل در موضوعات بهداشتی

کد: ۲۹

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: _____

هدف کلی درس: انجام تحقیق و تتبع در زمینه موضوعات بهداشت باروری بمنظور دستیابی به بینش عمیق در ارتباط با ابعاد مختلف بهداشت باروری

شرح درس: در این رابطه دانشجو با آخرین دستاوردهای علمی این موضوع آشنا شده و در ابعاد مختلف بهداشت باروری مهارت لازم در شناخت مشکلات و راهکارهای مربوطه را کسب خواهد نمود.

منابع: کلیه سایتهای موجود در این زمینه و آخرین مقالات منتشره

ارزیابی: ارائه مقالات معتبر

فصل چهارم

ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)

رشته بهداشت باروری

۱- نحوه انجام ارزشیابی برنامه:

نحوه انجام ارزشیابی برنامه به صورت ارزشیابی تراکمی (Summative Evaluation) می باشد. واحد مسئول انجام ارزشیابی کمیته‌های ارزشیابی دانشکده با نظارت کمیته مرکزی ارزشیابی دانشگاه است. ارزشیابی این برنامه به طرق ذیل انجام میگردد:

- ارزیابی عملکرد دانش آموختگان در محیط کار و نظر خواهی از آنان در مورد برنامه آموزشی و قسمتهای مختلف آن.
- نظرسنجی از مدرسان در مورد محتوا و شیوه آموزش و ارزشیابی.
- نظر خواهی از مدیران گروههای آموزشی در مورد چگونگی اجرای برنامه آموزشی.

۲- تواتر انجام ارزشیابی:

ارزشیابی برنامه بین ۳-۵ سال پس از خاتمه اولین دوره آموزشی انجام می گردد.

۳- شاخصهای پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه

- تعیین میزان کارایی و اثر بخشی دانش آموختگان از دیدگاه مدیران گروههای آموزشی و تحقیقاتی، دانشجویان، سیاست گذاران و برنامه ریزان بهداشتی.
- تعیین تعداد مقالات چاپ شده در مجلات معتبر علمی - پژوهشی داخلی و خارجی.

۴- معیارهای موفقیت برنامه در مورد هر شاخص:

- میزان رضایت مندی مدیران گروههای آموزشی، تحقیقاتی و دانشجویان در مورد کارایی و اثر بخشی دانش آموختگان در ارتباط با ایفای وظایف آموزشی و تحقیقاتی بیش از ۷۰ درصد.
- میزان رضایت مندی سیاست گذاران و برنامه ریزان بهداشتی در مورد کارایی و اثر بخشی دانش آموختگان در ارتباط با ایفای وظایف برنامه ریزی و ارزشیابی بیش از ۷۰ درصد.
- چاپ حداقل یک مقاله در سال در مجلات معتبر علمی - پژوهشی داخلی و خارجی.

۸- اهداف کلی (Aims):

الف - تربیت نیروی انسانی متبحر با توانایی انجام وظایف آموزشی در سطح مراکز آموزش مامایی و بهداشت باروری.

ب - تربیت نیروی انسانی متخصص و متبحر برای انجام پژوهشهای علمی - کاربردی جهت شناسایی و رفع نیازهای مراکز آموزشی، تحقیقاتی جامعه و رسیدن به استقلال علمی و گسترش مرزهای دانش، تولید علم و صدور آن به سایر کشورها.

ج - تربیت افراد متخصص و متعهد با توانایی انجام وظایف برنامه‌ریزی در زمینه بهداشت باروری جهت بهبود و ارتقاء کیفیت ارائه خدمات بهداشت باروری و مامایی.

۹- استراتژیهای کلی آموزش:

- استراتژی کلی آموزشی شامل سیستم حضوری با تلفیقی از استاد محوری (Teacher centered) و شاگرد محوری (Student centered) با ویژگی‌های ذیل می‌باشد:

- اجرای سمینار، پروژه و کنفرانسهای مرتبط
- اجرای کارگاه آموزشی
- تقویت و توسعه سیستم اطلاع رسانی

- سیستم غیر حضوری، آموزش از راه دور (Distance learning) امکان ارائه این دوره با این روش نیز وجود دارد.

۱۰- نحوه و شرایط پذیرش دانشجو:

داوطلبان شرکت در آزمون دوره دکترای تخصصی (Ph.D.) رشته بهداشت باروری لازم است علاوه بر داشتن شرایط عمومی پذیرش دانشجوی دوره دکترای تخصصی (Ph.D.) مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شرایط اختصاصی زیر را نیز داشته باشد.

- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته مامایی یا مدرک دکتری عمومی پزشکی یا کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی با مدرک کارشناسی بهداشت عمومی یا کارشناسی ارشد آموزش بهداشت با مدرک کارشناسی مامایی از یکی از دانشگاههای معتبر داخل یا خارج از کشور که به تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری رسیده باشد.

مواد آزمون ورودی و ضرایب آن

ردیف	نام درس	ضریب
۱	بهداشت باروری	۴
۲	بارداری و زایمان	۳
۳	بیماریهای زنان و سرطانهای شایع	۲

۱۱- رشته‌های مشابه در داخل کشور: وجود ندارد

۱۲- رشته‌های مشابه در خارج از کشور: رشته‌های مشابه در خارج از کشور و دانشگاه‌های مربوطه بشرح ذیل می‌باشد:

- 1) Reproductive Perinatal and women's health JOHNS HOPKINS UNIVERSITY
- 2) population and Reproductive Health JOHNS HOPKINS
- 3) Maternal and child health HARVARD UNIVERSITY
- 4) Reproductive and perinatal health KAROLINSKA INSTITUTET
- 5) Reproductive Health EDINBURGH UNIVERSITY
- 6) Reproductive Health Management Keele UNIVERSITY
- 7) Reproductive Health MONASH UNIVERSITY
- 8) Reproductive Health CENTRAL LANCASHIR UNIVERSITY
- 9) Community Gynecology and Reproductive Health care WARWICK UNIVERSITY

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته:

مدرسین مورد نیاز: مدرسین متبحر در سطوح استادیار و دانشیار در زمینه‌های زنان و مامایی - تغذیه - مدیریت و برنامه‌ریزی بهداشتی - حقوق و علوم جمعیتی مورد نیاز است که در سطح دانشگاه‌های معتبر و بزرگ کشور موجود است. بقیه شرایط شامل امکانات و تجهیزات طبق ضوابط شورای عالی نظارت، ارزشیابی و گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور می‌باشد.

۱۴- موارد دیگر (مانند بورسیه): _____

فصل دوم

مشخصات دورهٔ دکتری تخصصی (Ph.D.)

رشته بهداشت باروری

